

Министерство образования и науки Луганской Народной Республики
Государственное образовательное учреждение высшего профессионального
образования Луганской Народной Республики
«Донбасский государственный технический университет»
Кафедра теории и практики перевода и общего языкознания

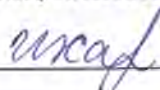
УТВЕРЖДАЮ
Председатель приемной комиссии ДонГТУ
_____ А.М. Зинченко
« 27 » _____ февраля 2018 г.

ПРОГРАММА **вступительного экзамена по украинскому языку**

при поступлении на обучение по ОП ВПО – бакалавриата, специалитета
на основе среднего общего образования

Рассмотрено и одобрено на заседании
кафедры ТПОЯ, протокол №8 от 19.02.18 г.

Председатель предметной
экзаменационной комиссии

_____ И.С. Харченко

Алчевск, 2018

Фонетика. Графіка.

Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Лексикологія. Фразеологія.

Лексикологія як вчення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні та однозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Види переносних значень: метафора, метонімія, синекдоха.

Омоніми. Синоніми. Антоніми.

Лексика української мови за її походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни.

Поняття про стійкі словосполучення і вирази: фразеологізми, приказки, прислів'я, афоризми.

Типи словників.

Будова слова. Словотвір.

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід однієї частини мови в іншу.

Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів.

Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні *[o], [e]* у складних словах.

Морфологія

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, конкретні та абстрактні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Типи відмін. Перша, друга, третя, четверта відміни. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Невідмінювані іменники в українській мові. Відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ та імен по батькові.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форма). Повні й короткі форми якісних прикметників. Зміни приголосних при творенні вищого ступені прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Неозначені й заперечні займенники, їх утворення.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівника за значенням: кількісні (власне кількісні, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані (дієслова теперішнього, майбутнього, минулого часів), відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник). Безособові дієслова. Вид дієслова: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Час дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Творення форм умовного та наказового способу дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Родові та числові форми дієслів минулого часу. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Суфікси пасивних дієприкметників. Відмінювання дієприкметників. Безособові форми на **-но, -то**. Дієприкметниковий зворот.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння означальних прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого ступеня.

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, розділові, протиставні) й підрядні (місця, часу, причини, умови, способу дії).

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Вигук як службова частина мови.

Синтаксис

Словосполучення й речення. Підрядний та сурядний зв'язок між словами. Головне й залежне слова в словосполученні. Типи словосполучень за способами вираження головного слова.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні.

Типи речень за метою висловлювання (розповідні, питальні та спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за будовою (прості й складні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (неускладнені й ускладнені).

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена. Способи вираження головних членів односкладних речень. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот.

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків.

Просте ускладнене речення. Ускладнювальні засоби: однорідні члени речення, вставні слова, словосполучення та речення, відокремлені члени речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення.

Складне речення. Ознаки складного речення. Способи зв'язку простих речень у складному. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення. Головне й підрядне речення. Способи вираження залежності підрядних речень. Підрядні сполучники й сполучні слова. Основні види підрядних речень. Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їхні типи за характером зв'язку між частинами.

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами реченнями.

Складні речення з різними видами зв'язку. Складні речення із сурядним і підрядним зв'язком. Складні речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком. Способи передавання чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Орфографія

Правопис ненаголошених голосних [e],[u],[o] в коренях слів. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами *ь, я, ю, є, і*; сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Правопис префіксів *роз-, без-, з-, с-, при-, прі-, пре-*. Правопис власних та загальних назв. Написання великої букви. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих прізвищ та імен по батькові. Правопис українських прізвищ прикметникового типу. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *ни* у прикметниках та дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання, що беруться в лапки. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

Пунктуація

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами, у безсполучникових складних реченнях. Кома, крапка з комою в простому й складному реченнях. Розділові знаки при прямій мові, діалозі й цитатах.

Стилістика й культура мовлення

Стилі мовлення, їх основні ознаки, функції. Додержання норм правильного слововживання. Використання синонімічних та антонімічних слів, словосполучень і речень, слів із переносним значенням, емоційно забарвлених слів, фразеологізмів, прислів'їв, крилатих висловів як виражальних засобів мовлення.